

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETECH PÁL

LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Távollétemben.

— A „Budapest” cikkelye. —

Irtta: **Kossuth Ferenc.**

Nauheim, jun. 23.

Akik engem kissé közelibbről ismernek, tudják, hogy gyakori betegeskedéseim alatt is, amelyek előrehaladt koromban utólrtek, sokszor a legnagyobb fájdalmak elszenvedése közt is, dolgozni szoktam. Dolgozni azért amiért hazajöttem életem késő őszén, hogy nevem súlyát, sok tapasztalásaim eredményét, forró hazaszereteteimet s mind azt (legyen az talán kevés), a mit tudok és értek, annak a nagy eszmének, vágyódásnak, törekvésnek a megvalósítására, vagy legalább megközelítésére szenteljem, melyet e szavak fejeznek ki: „Független magyar állam, melyben szabad, gazdag, megelégedett és hazafias magyar polgárok élnek.”

És ime, mégis most, hogy tudom és érzem, hogy otthon szükség lenne rám, el kellett utaznom, mert szervezetem tulságosan igénybe vett gépezele, ugylátszik, felmondja a szolgálatot.

Magam iránt, azok iránt, kik szeretnek (és úgy hiszem, hogy az országban a sok sárral való dobáltatás után is vannak ilyenek igen sokan), kötelességet teljesítek, mikor megpróbálom az erögyüjtést ahhoz, hogy szolgálni tudjam ismét hazámat mint hűséges és szerető fia. De talán hazám iránt is kötelességem megmenteni magamból, a mi még megmenthető; mert talán jönnek még oly idők, mikor az erősen akarni tudó, törhetetlenül kitartó, de hazáját mindig féltő és magát a szenvedély által soha elragadtatni nem engedő, becsületes katonára szükség lesz.

Most jeles orvosom ugyanis a legszigorubbán megtiltotta a beszélést és az aktív munkában való részvételt. Otthon tehát csak vesztegetem az időt és mig ez a tilalom tart, gyógyulást kell keresnem, mert ezzel talán hasznosat művelek.

A „Budapest” olvasói megbocsátanak, ha a külföldről küldött első iratomban, röviden, magamról irtam. Tettem ezt azért, hogy tudják meg, miért mentem el, bár kézzelfoghatólag igaz az és mélyreégesen érzem, hogy igaz, hogy olyan idők következnek, amidőn otthon kellene lennem, pártom élén küzdve igazainkért.

De talán haza mehetek még idejére. Bizom abban, hogy akik otthon maradnak, sorakozni fognak azok mellett a jeles vezetők mellett, akiket büszkén nevezhetek társaimnak. Évtizedek óta vezeteli ellenállásában a nemzetet Apponyi Albert, a minden nemzeti kárpótlás nélkül követőit véderő fejlesztés ellen. Ő ebben, egész életében, mint lobogó fáklya járt elől és most is elől fog járni. Pártunk belső ügyeit pedig hosszú évek során át kipróbált tehetségével és rátermettségével elfogja intézni Tóth János ügyvezető alelnökünk.

Bizom benne, hogy mig gyógyítgatom s képesíteni igyekszem magamat itt az idegenben a munkára és a küzdelemre, sok öröömöm lesz abban, hogy miként hordozzák hiveink pártunknak s a haza gondosan akart függetlenségének zászlóját.

Nekünk, mint a nagy függetlenségi többség ama magvának, mely megmaradt a régi kipróbált vezér mellett, meg van a mi tradíciónk. Addig is, mig az önálló magyar hadsereget fel nem állíthatjuk, a magyar államnak nyelvét és jelvényeit s a magyar nemzeti szellemet mennél erősebben bele akartuk és akarjuk vinni abba a magyar hadseregbe mely a fennálló törvény szerint az összes hadsereg kiegészítő része. A mi pedig a választói jog reformját illeti, a mi bizonyára szövé fog tétetni, megemlékezünk arról, hogy én mint miniszter is folyvást a legnagyobb erélylyel, a legnagyobb kitartással, bár sikertelenül azon voltam, hogy a király által jóváhagyott program szerint s a nemzetnek tett ígéret szerint oldassék meg ez a nagy kérdés első sorban, mig többség voltunk.

Nem mi, hanem mások álltak ennek utjában. Később kiderült, hogy mennyire igazam volt nekem s kitartó igyekezetemnek.

Mi folyvást szemmel tartjuk azt, amit annak idején Cegléden egész akkori pártomtól körülvéve mondtam. Azt, hogy tudnék oly általános egyenlő s az ország kijelölendő részeiben titkos választói jogot nemcsak képzelni, de alkotni is, amely megvédené hosszú időkig a magyar nemzet jogos igényeit és a műveltebb elemek szükséges befolyását. De tudnék ugyan ezekkel a jelszavakkal olyan reformot is képzelni, amely magyar államunk és nemzetünk sirját ásná. Mi tehát egyszerű jelszavas hadjáratban e téren, részt nem veszünk. Ha alkotásra kerül a sor, helyt tudunk állni a magyar nemzeti és állami érdek megmentésével a legteljesebb demokrácia elvei mellett, amelyeknek feltétlen szemmel tartása képezheti csak a huszadik században a választójogi törvények reformját.

Hazánkat nagy veszély fenyegette az osztrák keresztény-szociálisták tulsulyra jutott táborából, mely hazánknak vak, de annál eszeveszettebb ellensége volt. Most pedig a szociáldemokraták táborából fog más irányu veszély fenyegetni, mert Ausztriában hozzászoktak ahhoz, hogy jogtalanul beleegyedjenek ügyeinkbe.

De bármennyi oldalról is jöjjön a támadás, nekünk helyt kell tudni állni és helyt fogunk állni.

Talán megadja az Isten, hogy a haza szerény, de munkás és hű szolgálója kellő időre visszatérhet, betöltendő helyét azokban a nehéz küzdelmekben és nehéz időkben, melyek előtt állunk!

Városi és vármegyei helyi bajok.

— Egy kis tisztító tűz. —

III.

Hogy három gyógyfürdő, tiszta, egészséges hegyi levegő és kétféle ásványvíz használata mellett, közegészség tekintetében nem a legirigylésre méltóbb helyzetben él itt a lakosság, annak két nagyon mélyre ható oka van. Egyik az egészségtelen építkezés, a másik a nagyfokú tisztátalanság. OK-azonban és pedig alapos: a házi használatra fordítandó jó kut viz teljes hiánya.

Városunk utcai következetesen keskenyek. Rajtuk nyoma sincsen annak, hogy valaha is rendeztessenek a tekintetben, hogy azokról a városi jelleg kiténjék. Az udvarok szűkek és a házak 80 százaléka szorosan egymásra zsufolt, s az egészségi követelmények minimumát is teljesen nélkülöző faház.

A házak falaiban levő korhadtt faanyag valószínűleg melegágya a kárt okozó bacillusok milliárdjainak és a férgek százezreinek. Ezen felül az egészség főtartására feltétlen szükséges egyenlő hőmérséklet biztosítására teljesen alkalmatlanok. Hamar kihűlnek s a téli hidegek alkalmával eszközölt fűtések miatt a hőmérséklet teljesen ingadozó lesz, ami leg hamarabb előidézi nemcsak a csuzos bántalmakat, hanem az emberiség legveszedelmesebb betegségét: a tüdővést is, amely betegséget pedig a tudomány napjainkban sikerrel gyógyítani nem képes.

Elteltekintve egészségtelen voltuktól, a faházak tűzrendészeti tekintetben is nagyon megérették a legélesebb és a legkiméletlenebb kritikára, s tekintve mikép vidéken a kő egyik legolcsóbb építkezési anyag s hogy a talaj 70 százaléka alkalmas vályog készítésre, ami pedig kő-alapon ugy közegészségi, mint tűzrendészeti tekintetben jóval előtte áll a fának, teljesen érthetetlen, hogy a lakosság szívoosan ragaszkodik a megdrágult faarak mellett is a faépítési módhoz. De érthetetlen, hogy a hatóságok nem akadályozzák meg tilalom révén e számtalan betegség csiráját tenyészítő falakások építését, s nem teszik lehetővé a szegényebb néposztálynak, hogy kevés költséggel állandóbb és egészségesebb vályog, avagy vertfalú lakházakat építhessen, s hogy az építési engedélyek megadásánál nem követnek el mindent arra nézve, hogy a mai szűk utcák, legalább idővel tűrhető szélességűek legyenek.

Közegészségügyi viszonyainkat igen hátrányosan befolyásolja, hogy csak az udvari szemét eltakarítására fordítanak gondot, mig az utcai szemét, piszok gyönyörűségezen táru elénk, ha csak a felhők csatornái nem veszik kezükbe a seprőt, s azokat le nem takarítják a városon áthaladó, s köztisztaság tekintetében nem éppen kifogástalan várapatak útján a Küküllő folyóba.

Utcainkon trágya, szemét, szappanlé és minden más egyéb van, csak éppen tisztaság nincsen, amire pedig egyedül lenne szükség.

Az egész országban az a balvélemény van elterjedve, hogy a székelynép élelmessége első helyen áll. Ez a balhit azonban a valóságban egyáltalán nem áll meg, mivel i

a székelység ösfészékén nyoma sincs semmi új hajlamnak, amelyből élelmességre lehetne következtetni.

Hogy ne menjünk tovább elég arra hivatkozni, mikép e város határát a természet három gyógyfürdővel áldotta meg, s a valóságban egy nem gyógy, de ürhető fürdője sincs.

A Gergely és a Szejke-fürdőkről még a legnagyobb jóakarattal sem állíthatjuk, hogy azok rendes fürdők lennének, különösen az első, amely egyébként közeli fekvése miatt legáltalánosabban használt lenne, nagyon sok kívánni valót hagy maga után.

Ha ezen gyógyfürdők szakemberek kezében lennének, kiszámíthatatlan hasznót hoznának nem csak tulajdonosuk, hanem a város közönsége javára is. De természetesen ehhez elsősorban élelmesség is kell, valamint szükséges az is, hogy kezelőjük úgy járjon el, hogy azok valóban gyógyfürdői és ne korcsmai jelleggel bírjanak.

A fürdő kérdés azonban a Solymossy-fürdő törekvő állapotára tekintettel, idővel szintén oda fog remélhetőleg jutni, hogy a mai állapotok a kialakítandó jobb belátás kövölközésében megszűnnek . . . s . . . s.

Aratás.

(F. É.) Péter és Pál napján az egész országban megkezdődött az aratás. Szaz ország minden részéből feszült figyelemmel lessük mindannyian, kiknek létexistenciánk az aratás kimenetelével szoros összefüggésben áll, hogy az a temérdek munka, az a sok aggodalom s gond, melylyel a mezeti munkák eddig jártak, vajjon meghozzák-e gyümölcsüket, megadják-e azt az áldást, melyet a verejtékes munka megérdemel s megszolgált.

Aggódva lessük az eredményeket, dobogó szívvvel figyelünk, mert hiszen mi agrárius ország vagyunk s ez egész esztendő gazdasági berendezése ugy van alkotva, hogy egy jó termés jó esztendőt, rossz termés rossz esztendőt jelent a magyarnak. Hogy ez vajjon rendjén van-e így, hogy mi minden esztendőben a természet szeszélyeinek vagyunk kitéve s hogy hiába minden erőlködésünk, ha egy jeges eső, vagy szárazság látogatja meg országunkat, a termés oda s ezzel együtt oda van az ország egész esztendei közgazdasági eredménye. Rendjén valónak találják-e mindazok, kik befolyással vannak arra, hogy az ország ifjúságát minő pályára vezessék, rendjén valónak találják-e azt, hogy a mi jövődönk a természettől tétessék függővé s az döntse el, hogy a szorogalom, a munka, a véres verejtékes dolog minő gyümölcsöket adjon s mikép jutalmaztassék?

Németországban, Angliában, Franciaországban, Olaszországban is mindenestre fontossággal bír az, hogy az aratás jól fizessen, de semmiesetre sem okozhat nemzeti katasztrófát még az a szerencsétlenség sem, ha az egész termés lábán vész el, mert egy iparos, kereskedő ország főjövedelmét nem a földből, hanem abból a jövedelmi ágából szerzi be, amelyet a természet szeszélyei csak nagyon kis mértékben befolyásolnak s amely egész esztendőre ellátja mindazzal, amire egy államnak s alattvalóinak szüksége van. Ha ilyen alapokra fektetjük egy állam lételet, akkor természetesen az aratás ténye is csak másodrendű kérdéssé degradálódik s akkor azután Péter és Pál napjakra s utána nem kell dobogó szívvvel lesnünk a természet eredményeket és azt, vajjon ebben az esztendőben lesze-e a gazdának elég buzája, rozsa, kukoricája, hogy abból a létezésére szükségelt mennyiségek levonása után, még az adóra s azokra is jusson, amire az embernek gyomrán kívül szüksége van.

Nagyon jól tudjuk, hogy mi e cikkely a keretében nem érhetjük el azt a kedvező eredményt, hogy az ország gazdasági képét

szempillantás alatt megváltoztassuk. Nagyon jól tudjuk azt, hogy még nagyon sok víznek kell a Dunán lefolynia, míg Magyarországból, az agrikulturn államból iparos- és kereskedőország lesz. Nem is azért emeljük fel szavunkat most az aratás megkezdésekor, hogy ezt a célt szolgáljuk, noha közvetve ez a szándékunk, hanem csak ráakarunk mutatni azokra a rettenetes bajokra, melyek egy államra, ha az egyoldalulag fejlődik — zuduhatnak s ezen egyoldalúság megszüntetésére emeljük fel gyenge szavunkat.

Ha majd mindnyájan átérezzük annak szükségességét, hogy a mi állampolitikánknek is a külföldi nagy államok rezonja után kell igazodnia, ha majd mi is tapasztaljuk saját kárunkon, hogy csak földmivelő állam sikeresen nem veheti fel a nemzetek nagy küzdelmét, akkor talán elérjük mi is azt, hogy nem az aratás s annak eredménye adja meg az egész esztendő sikerét, hanem az ipar s kereskedelem sikere.

Szines képek.

A megnemult király leányról.

Volt egyszer egy királykisasszony, aki egy éjszakai ijedség következtében hirtelen megnemult. És azóta nem hallotta senki sem beszélni. Atyja a király hiába hívatta udvarába a legnevesebb orvostanárokat, hiába alkalmaztak azok minden elképzelhető gyógy-módot, a királyleány csak néma maradt. És az országban nagy volt a szomorúság.

Egyszer alkonyat táján egyedül sétált a királyi palota kertjében. Vigyázatlanságában nagyon is közel talált menni a rácshoz, mely a kertet az utcától elválasztotta.

A kert előtt ugyanekkor egy hölgy és egy ur sétált közvetlen a rácsozat mellett.

Amint a hölgy megpillantotta a királyleányt, így szólt kísérijéhez:

— Szegény, milyen kár, hogy néma; pedig még csak huszonkét éves!

— Bocsanat, a jövő hónapban leszek tizenhétéves, szólott megsértett hangon a királykisasszony, akin a leghiresebb orvostanárok sem tudtak segíteni...

HIREK.

— Bihetetlen hírek.

Mondják, hogy a megyei bankok a Kőncz-féle nagyalamfalvi birtoknak a székelyek számára való biztosítása végett megmozdultak;

mondják, hogy a székelyudvarhelyi millénáris emlékoszlopot a város nevében leleplezéskor gondozásba nem vették át;

mondják, hogy a nagyhatalmu megyei tisztifőügyész és fősolgabírái a sajtó ellen fűtyművészi körútra kirándulni nem szándékoznak;

mondják, hogy a felszaporodott „rendkívül bizalmas” rendeletek hét pecsétes zár-alatti őrzésre a pötádós községekkel Wertheim-szekerényt nem vétetnek;

mondják, hogy némely prókátor vadász szenvedélyétől vezetve, egy rókárol két bört lehuzni nem szeret;

mondják, hogy a kereszturi járásban a „memőke” jelszó igen népszerű lett;

mondják, hogy a kettős kútnál éjszánkánként háromszoros ázsiai állapot nem uralodik.

E hírek valóságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— Kinevezés. A marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Simon Ferenc székelyudvarhelyi törvényszéki díjtalan joggyakornokot a tábla kerületébe díjas joggyakornoknak nevezte ki.

— Csomagolópapír kilószámra kapható elap kiadóhivatalában Kossuth-u 31. sz.

E NAP

Szombat, július

Theobald

az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék.

Székely Testvérek!

Nagy küzdelem előtt áll a magyar nemzet.— Szüksége van minden fiára, de sokszorosan szükséges a szabad, független, bátor szavú újság. Mert ha minden szabadságunktól megfosztanak is, a sajtó által viszszeresíthetjük elkövetett jogainkat.

Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f.

— A polgári leányiskolások tanulmányútja, mely e hó 20-ikától 25-ikéig tartott, nagyszerűen sikerült. Killyéni Erzsébet igazgatónő és Musza Mária tanító nő társaságában tették meg a fáradságos, de örökre feledhetetlen és tanulságos utat az intézet 22 tanulója, valamint a hozzájuk csatlakozott hölgyek. A negyedik osztályból a kiránduláson résztvettek: Bagó Vilma, Betegh Böske, Fernengel Adél, Kassay Erzszi, Kozma Julcsa, Kovács Margit, Macskásy Ilona, M. hály Mária; a III. osztályból: Bodroghy Ibolyka, Császár Mária, Csucsi Vilma, Fernengel Irén, Frank Rózsika, Györffy Sári, Györffy Póli, Martinovics Margit, Nagy Olga, Schubert Ilona; a II. osztályból: Péterfy Veronka, Tompa Lili, az I. osztályból: Gyarmathy Anna, Vass Juliska. A társasághoz csatlakoztak és résztvettek még: Félégyházy Mariska, Lengyel Gabi, Mezey Nelli és Tompa Márta. Elismerés, hálás köszönet illeti a polgári leányiskola igazgatónőjét, aki ezt az okos, nagyon is helyesíthető kirándulást szervezte és olyan élvezetet nyújtó utat választott, amely maradandó emlékként fog bevésozni a résztvevők mindnyájának lelkébe s alkalmas a gyönyörű panorámát képező Székelyföld természeti kincseit színről-szinre láttatni. Ez a legalkalmasabb időpont, az iskolai év vége, a hasonló kirándulásokra. Hiszen pár nap alatt annyi és olyan ismeretre tett k szert, a mennyit és a milyent az iskola falain belül könyvből elsajátítani alig vagy egyáltalán nem lehet. A növendékek átéreztek az igazi hazaszeretet érzelmét, melyet idegen területen, idegen népektől körülvéve tud kellően értékelni az ember. Románia legfestőibb részét, a szomszéd állam királyának nyaralóját nézték meg Szinájában, hol még abban a szerencsében is részesültek, hogy Carmen Sylvát, a románok költői lelkületű királynőjét, valamint a román trónörökös gyermekeit is láthatták. A királyné népies öltözetben volt; jelöl annak, hogy tetséges férjével együtt népével érez. Ezáltal nem lehet hivatásunk, hogy láthatlanul bővebb részletekkel ecseteljünk az utazásból merített tanulságokat és hangulatot. Ezt sokkal behatóbban elmondhatja és arra kérjük, hogy a jövődöre való okulás céljából mondja is el: Killyéni Erzsébet igazgatónő. Még csak azt említjük meg, hogy az igazgatónő tapasztalatokban gazdag, széles látókörű édes atyja: Killyéni Endre polg. isk. igazgató szintén részt vett a Szinájában történt kiránduláson és nagy segítségére volt az utazótársaságnak Brassóban is. Tény az, hogy mindenütt a legelőkelőbb szállodákban voltak elszállásolva és kitünő ellátásban részesültek. Sepsiszentgyörgyön pedig az ottani polg. leányiskolai igazgatónő növendékeivel együtt valóságos székely vendégszeretettel fogadta őket. Meglátogatták a remek kézimunka kiállítását, mely sok győ

nyörüséggel töltötte el a kirándulókat. Zernest, Propasta, Bálványos-fürdő, Szent-Annató, torjai kénbarlang, Tusnád fürdő, mind megannyi szépségei és érdekességei voltak a látottaknak. Az igazgatónő nemcsak fáradságos utat tett meg a növendékekkel, hanem anyagi áldozatot is hozott. Köszönet és hála legyen tehát méltó jutalma.

— **Bőjtől a közönség.** Nincs dohány. Táviratoztak a pénzügyminiszterhez, hogy ránk, az ország szélén élő halandókra is gondoljon. Addig, amíg a miniszter ur gondolkodik, legyünk türelemmel. Sőt, mit mondunk, többé ne is füstöljünk. Hagyjuk meg a dohányt, hadd füstölje el maga a pénzügyminiszter, aki törvényhozási határozat nélkül, rendeletileg oly drágáva teszi a füstrevalót. Ezt az önkéntes adót lerázzhatjuk magunkról. Csak férfias elhatározás kell hozzá, egyéb semmi. A nikotin ugy is mérge. Ne mérgezzük tovább szervezetünket!

— **Meghió.** A székelyudvarhelyi Polgári Önképző és Segélyező-egylet folyó évi július hó 9-én d. u. 2 órakor saját nagytermében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1910. évi számadások megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv felolvasása és a felmentvény megadása. 4. Könyvtár és Ieltárvizsgáló bizottságok jelentéseinek felolvasása. 5. Az 1911-ik évi költség előirányzat bemutatása. 6. Tiszviselők és választmányi tagok lemondása és újra választása. 7. Indítványok. A választmány.

— **Fényes katonai parádés** temetése volt Orbán Gizellának Orbán József cs. és kir. őrmester s neje Szolga Julianna 22-ik éves leányának, aki e hó 24-én befejezte földi életét Székelyudvarhelyt. Az emberiséget pusztító tüdővész oltotta ki életét az ifjú leánynak; örökös bánatot, pótolhatatlan veszteséget hagyva szerető és szeretett szülőinek, kik feltű gondossággal örködték ez egyetlen gyermekük élete felett. Temetése kétfőn délután a város polgárságának, a helybeli cs. és kir. tiszti és altiszti karnak mélyeséges részvételével az unitárius egyház szertartása szerint történt meg. Siró, zokogó hegedűszó, néma, komoly arcú gyászoló tömeg kísérte utolsó útjára a házias, édes anyjának szeméfényét jelentő szelíd leányt. Nyugodjék csendesen! — A bánatos szülők a temetésen résztvevő közönség egyetemének, de különösen a tiszti és altiszti karnak e helyen mondanak köszönetet.

— **Épületben mutatkozó hiányok.** Ha az építendő az épületet már hosszabb idő óta használja, de az épületben mutatkozó hiányokat az építési vállalkozó szakértőileg nem állapította meg: az építési összeg utolsó részletének fizetésére és az óvadék kiadására irányuló kereset időelőttiség okából el nem utasítható, hanem a perben állapítandó meg az építési vállalkozónak a hiányok pótlására irányuló kötelezettsége. (Curia 911. IV/26. 5865. sz.)

— **Felvétel internátusba.** A székelyudvarhelyi m. kir. főreáliskolával kapcsolatosan egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internátus szervezetet, melynek célja az ide felvett, a főreáliskolába járó gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni. Ezen internátusba a jövő iskolai évre több

megüresedő fizetéses helyre pályázat nyitattik. Az egész dijasok egy iskolai évre 450, a mérsékelt díjban részesülők pedig 350, vagy 250 K tartási díjat fizetnek. Azok a szülők, vagy gyámok, kik kellő magaviseletű és előmeneteli fiukat, illetőleg gyámoltjaikat az internátusba felvétetni óhajtják, a m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez címzett, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyújtják be f. évi jul. hó 5-éig. Bővebb felvilágosítást készséggel küld az igazgatóság.

— **Nyári táncmulatságot** rendez a Rokkant- és Nyugdíjegylet székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára ez évi július 2-án (vasárnap) d. u. 5 órakor a Barkóczy Albert jó hírű vendéglős Koronkay-féle kerthelyiségében. A gyámoltalan özvegyeket és árvákat segítő külön alap oly humánus célt szolgál, mely minden jó érzésű ember érdeklődését, támogatását megérdemli. Ismételten ajánljuk tehát a közönség pártolásába ez olcsó, személyenként egy korona belépési díjjal rendezendő, igen barátságosnak és kedélyesnek ígérkező mulatságot. A rendező bizottság Duka András elnök és Biró István ellenőrrel az élén mindent elkövet, hogy közönségünk a legjobb hangulatba lehessen.

— **Tehermentesítési kötelezettséggel** eladott ingatlan tehermentesítésének elmulasztása esetén az eladó a terheknek csak az ingatlan értékének — vételárának — megfelelő összeg letételére kötelezhető. (Curia 911. V—10. 400—911. sz. a.)

— **Hetvenhárom vagon cserebogár.** Abaujvármegy területén a hivatalos jelentés szerint összesen 727.655 kilogramm kiirtott cserebogár került beváltás alá, ami körülbelül 73 vagon rakománynak felel meg. Az irtási költségek 108.891 korona 58 fillért tesznek ki, de az irtás másfél millió korona kártól óvta meg a vármegyét.

— **Művészeti hangverseny.** Rák Károly zenetanár Kertész A.-né zeneszerzőnő és még több jó erők közreműködésével július hó 1-én a Koronkay-féle kertben nagy művészeti hangversenyt rendez, melyre felbívjuk a közönség figyelmét. A műsor a falragaszokon közölve van. — Meghívót szélküldeni nem fognak.

— **Bivalbika,** 3 éves, kitűnő tenyészállat eladó Ajtay János lelkésznel Homoródalmás (posta helyben).

— **Ipari szövetkezetek adóztatása.** Az iparosok által az iparüzletek hulladékainak (pl. mészárosoknál a bél, pacal és hasonló csekély értékű anyagoknak) és egyéb melléktermékeinek feldolgozására és értékesítésére alakított szövetkezet — ha nem iparüzlet által létesített — azon a címen, hogy tagjai iparüzletük után külön-külön megadóztatottak, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alól nem mentesíthetők. (Közigazgatási bíróság 3422—1909. számú határozat)

— **Székely kongresszus.** A székely kongresszust ez évben Tordán tartják augusztus hó második felében. A házigazdai tisztelet a tordai Székely Társaság vállalta, amely élén elnökével Dózsa Ferenc törvényszéki bíróval gazdag programot dolgoz ki a kongresszusi vendégek számára. A tanácskozások befejeztével a kongresszus tagjai kirándulást tesznek a tordai hasadékhöz.

— **A sajtószabadság Udvarhelyvármegyében.** A „Magyarország“ függetlenségi napilap szerdai számában a következőket olvassuk: Székelyudvarhelyről írják nekünk, hogy Haller János gróf, Udvarhelymegye főispánja 415—910 főisp. szám alatt múlt évben az összes járási főszolgabíráknak megparancsolta, hogy a 48-as függetlenségi, politikai irányt követő „Székely Udvarhely“ című lapot a hatalmi erőszak minden eszközével üldözzék, a nép kezébe jutását akadályozzák meg, a székelykereszturi járás főszolgabírája pedig Sz. 1—911. Elnöki sz. a. rendkívül bizalmas körlevelet intézett valamennyi körjegyzőhöz, hogy a Székelykereszturon megjelenő „Székelykeresztur“ című hetilapot a községek ne járassák, illetőleg azt meg ne rendeljék és szoros kötelességükké teszi, hogy a lapnak semmi néven nevezendő hirdetményt ne adjanak. Ilyen lábon áll Udvarhelymegyében a sajtószabadság!

— **Szerencsétlen napok.** Érdekes kézirat találtak a minap egy kis görög faluban egy elsárgult lapot, a melyre alig olvashatóan föl vannak jegyezve az év szerencsétlen napjai. Különösen érdekes ez a följegyzés azért, mert úgy látszik, hogy egy régebb nyomtatott műből van kiírva. Az írásból és papirosból ítélve, a kézírás a múlt század elejéről való. A följegyzés így kezdődik:

Negyvenkét nap van az esztendőben a mely szerencsétlen, a mint egy görög író bizonyítja. A ki ilyen napon beteg lesz, az nehezen gyógyul meg.

Azután következik a negyvenkét nap felsorolása.

Januárban van a legtöbb szerencsétlen nap. Hat nap van áprilisban. Öt júniusban és októberben csak kettő. A többi hónapokra átlag négy szerencsétlen nap esik.

Azután így folytatja a kézírás: A gyermek, h ilyen napon születik, nem marad sokáig életben, vagy ha megmarad szegény és nyomorult lesz. Ilyen napon nem szabad barátságot kötni, semmi nagyobb dologba kezdeni vagy utazni.

Három nap van, a mely különösen szerencsétlen. Ezek április elseje, mert ezen a napon született Judás az áruló. Augusztus elseje, mert e napon kergette ki az ur az ördögöt a mennyországtól és december elseje, a mikor Szodoma és Gomora elpusztult. A ki e valamelyik napon születik, gonosz hallal hal meg, vagy gyalázatot hoz a világra és ritkán lesz öreg.

— **A legrégebb hirdetések.** Eddig általában azt hitték, hogy az angol folyóiratokban jelentek meg először hirdetések, az elsőség dicsőségét e tekintetben most egy Kin Pane nevű kínai ujság, amely különben a föld legrégebbi hírlapja, magának reklamálja. A kínai birodalom e hivatalos lapja, amely címében is (a világ sajtójának atyja) kérkedik ősi származásával már 989-ben megjelent, 1800 óta naponként megjelenik és már 1457-ben vett föl kereskedelmi hirdetéseket. A kínaiak után mindenesetre az angolok következnek. Az 1288-ban megindult English Mercurie új könyvek megjelenését hirdeti, de a XVII. században, az angolok erősen kifejlett vadászati szenvedélye folytán, sűrűn találkozunk oly hirdetésekkel, amelyekben elveszett értékes kutyákról van szó. Közben fölbukkannak a tilos szerek készítőinek és a kuruzslóknak, a bűvészeknek, atlétáknak hirdetései is.

FIGYELEM!

„AIDA“ VERGE & „BLUE STAR“ CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ IFT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.

: : ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL : :

